

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 655/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., Ž., zastúpeného advokátom Mgr. V. Š., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C/107/2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. septembra 2013 doručená sťažnosť J. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C/107/2005.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že predmetom namietaného konania je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa proti odporcom v 1. rade: R., a. s., K., v 2. rade: S., s r. o., Ž., a v 3. rade: S., s. r. o., Ž. (ďalej len „odporcovia“), ktorým sa domáha zaplatenia sumy 25 292,11 € s príslušenstvom.

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na postup okresného súdu v namietanom konaní, pričom argumentuje, že v dôsledku nečinnosti a neefektívneho postupu okresného súdu bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti v sťažnosti ďalej uvádza:

„Výzvou zo dňa 5. 1. 2006 okresný súd vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov podania. Na to reagoval sťažovateľ podaním zo dňa 28. 2. 2006, pričom súd až uznesením zo dňa 2. 8. 2006 doručeným sťažovateľovi dňa 15. 8. 2006, t. j. po 6 mesiacoch od reakcia navrhovateľa, odmietol žalobu navrhovateľa. Toto obdobie predstavuje zrejmu nečinnosť okresného súdu a nemožno takýto postup súdu hodnotiť inak ako konanie bez zbytočných prieťahov.

Následne Krajský súd v Žiline na základe odvolania sťažovateľa zrušil uznesením č. k. 30 Co/8/2006-40 zo dňa 23. 10. 2006 vyššie uvedené uznesenie okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Potom okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku výzvou zo dňa 23. 1. 2007.

Prvé pojednávanie vo veci nariadil okresný súd na deň 17. 4. 2007 teda po takmer 14 mesiacoch od podania žaloby. Vzhľadom na to, že súd po tomto pojednávaní bol dlhú dobu nečinný, sťažovateľ podal dňa 8. 7. 2008 predsedovi súdu sťažnosť na prieťahy v konaní a žiadal o vytýčenie pojednávania. Ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo až dňa 9. 2. 2009, teda takmer po 2 rokoch od prvého pojednávania, pričom medzi pojednávaniami nebol vykonaný žiadny iný úkon. Podľa názoru sťažovateľa vyššie opísaný postup okresného súdu v konaní splňa charakter zbytočných prieťahov v konaní.

Okresný súd vyhlásil rozsudok vo veci dňa 30. 11. 2009, ktorým žalobu zamietol. Na základe odvolania sťažovateľa však Krajský súd v Žiline uznesením

č. k. 7 Co/85/2010-442 zo dňa 6. 10. 2010 rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie. Tu zdôrazňujem, že odvolací súd zrušil rozhodnutie okresného súdu, pretože zhladal právne posúdenie veci zo strany okresného súdu ako nesprávne.

Vyššie uvedené rozhodnutie krajského súdu bolo doručené na okresný súd dňa 3. 3. 2011, pričom okresný súd nariadil ďalšie pojednávanie až na 16. 1. 2012, čo sťažovateľ považuje za zbytočné prieťahy v konaní. Ďalej súd ustanovil znalca z odboru stavebníctvo, odhad hodnoty nehnuteľností, uznesením 16 C 107/2005-507 zo dňa 19. 7. 2012, ktorého úlohou bolo určiť všeobecnú hodnotu ceny pozemku a nájmu obvyklého v danom čase a mieste. Upriamujem pozornosť na to, že toto ustanovenie znalca súd vykonal po viac ako 14 mesiacoch od doručenia rozsudku krajského súdu na okresný súd. Pričom okresný súd mohol a mal tak urobiť bezprostredne po doručení spisu z krajského súdu prihliadnúc k záverom prijatým v rozhodnutí krajského súdu. Vyššie uvedené nemožno charakterizovať inak ako nečinnosť súdu, ktorá má za následok zbytočné prieťahy v konaní.

Následne súd vyhlásil rozsudok č. k. 16 C/107/2005-711 zo dňa 30. 5. 2013, ktorým rozhodol, že odporca v rade 1) je povinný uhradiť sťažovateľovi istinu 850,03 Eur s príslušenstvom. Voči rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie zo dňa... 19. 7. 2013.“

Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie poukazuje na príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) [§ 6, § 100, § 114, § 117 ods. 1, § 119 ods. 1, pozn.] a tiež na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Ďalej v sťažnosti uvádza:

„Okresný súd nekonal v predmetnom konaní v súlade s týmito ustanoveniami OSP, preto vznikli vo vyššie popísaných úsekoch súdneho konania ako aj v konaní ako celku zbytočné prieťahy.

Sťažovateľ poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania sp. zn. 16 C/107/2005 (7 rokov a 10 mesiacov) je už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané... Podľa názoru sťažovateľa konanie, ktoré trvá tak neobyčajne dlho, ako to je v tejto veci, možno už len na základe jeho posúdenia ako celku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Predmetné súdne konanie v súčasnosti trvá takmer 8 rokov, pričom podľa názoru sťažovateľa nejde o právne a fakticky zložité konanie a stav, v ktorom sa konanie v súčasnosti nachádza nekorešponduje s takto dlhotrvajúcim konaním.“

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Základné právo sťažovateľa J. K... podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo... podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C/107/2005 bolo porušené.

... Sťažovateľovi J. K. priznáva finančné zadostučinenie v sume 6.000 Eur, ktoré mu je Okresný súd v Žiline povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

... Okresný súd v Žiline je povinný nahradiť sťažovateľovi J. K. trovy konania na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľ odôvodňuje takto:

„Podľa sťažovateľa tým, že bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a právo na prejednanie veci v primeranej lehote a nebolo doposiaľ v predmetnej veci vydané právoplatné rozhodnutie súdu vo veci samej, nachádza sa sťažovateľ neprimerane dlhú dobu v stave právnej neistoty. V tejto súvislosti sťažovateľ zdôrazňuje, že predmetné súdne konanie už trvá takmer 8 rokov, pričom jeho súčasný stav nezodpovedá takejto dĺžke konania. Sťažovateľ sa tak nepriemerne dlhú dobu nemôže domôcť právoplatného rozhodnutia a ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom, čo považuje za nespravodlivé.

Na základe vyššie uvedeného sťažovateľ požaduje o priznanie finančného zadostučinenia vo výške 6.000,- Eur.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05, IV. ÚS 586/2012, IV. ÚS 424/2013). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu

možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 586/2012, IV. ÚS 424/2013).

Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C/107/2005 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež právu podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru) poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Navyše, zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov, ústavný súd konštatuje, že v čase doručenia sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu (16. septembra 2013) už nemohlo postupom okresného súdu v namietanom konaní dochádzať k porušovaniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že okresný súd o návrhu sťažovateľa rozhodol rozsudkom č. k. 16 C/107/2005-711 z 30. mája 2013. Tento rozsudok napadol sťažovateľ odvolaním z 19. júla 2013. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už teda okresný súd vo veci meritórne rozhodol a spis bol už mimo jeho dispozície, pretože ho 12. septembra 2013 predložil Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa. Na tomto závere nič nemení skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu predmetné konanie nebolo právoplatne skončené, keďže krajský súd ešte nerozhodol o odvolaní sťažovateľa.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2013